

Vernietiging database records “behoorlijk lastig”

Rotterdamse aanpak moet datakerkhof voorkomen

De gemeente Rotterdam heeft samen met Doxis Informatiemanagers een onderzoek uitgevoerd naar de (on)mogelijkheden van het bewaren, beheren en vernietigen van informatie in databases. Dat onderzoek leidt tot een actualisering van het informatiebeheer-beleid binnen de gemeente. Maar er zijn nog flink wat uitdagingen.

Bart Ballaux is programmamanager bij het Expertisecentrum Informatiebeheer van de gemeente Rotterdam. ‘Informatie die in databases staat, stelt menig organisatie voor een uitdaging,’ zegt hij. ‘De combinatie van data wordt in de regel nog niet beschouwd als archiefstuk, terwijl ze dat vanzelfsprekend wél zijn. En dus moet ook daar bijvoorbeeld vernietiging op kunnen worden toegepast.’

‘Vernietiging van database records is in de praktijk behoorlijk lastig,’ vult Dick de Vries, businessconsultant informatiemanagement bij Doxis Informatiemanagers, aan. ‘Er is in databases vaak geen functionaliteit van selectie en vernietiging ingericht. Het is niet helemaal duidelijk wat er is, hoelang het bewaard moet worden en wat de relatie tussen bepaalde gegevens voor effect heeft op de database of op andere gekoppelde records of databases.’

De Archiefwet en de Algemene verordening gegevensbescherming

stellen echter eisen voor het al dan niet bewaren van informatie, ook die in databases. ‘Dat was de directe aanleiding voor de gemeente Rotterdam voor dit onderzoek,’ aldus De Vries. ‘Wat gebeurt er met de gegevens in die databases? Hoe is het beheer geregeld? Wie doet dat? Hoe kunnen we de wet- en regelgeving toepassen? En ten slotte, hoe kunnen we daar passend beleid voor opstellen, zodat in de toekomst duidelijk is hoe we hiermee moeten omgaan?’

Stappenplan

De hoop om te komen tot een soort generieke aanpak bleek echter niet realistisch. De Vries: ‘Naarmate we dieper in de materie doken, werd duidelijker dat er geen algemeen geldende technische oplossing is die over diverse types van databases kan worden toegepast.’

Eén van de doelen van het onderzoek was om te achterhalen wat de effecten zijn van bepaalde hande-

Bart Ballaux

‘HET PROBLEEM IS SOMS ZO COMPLEX DAT DE LEVERANCIER ER ZIJN HANDEN NIET AAN WIL BRANDEN’

lingen – vernietiging van specifieke database records – binnen de database architectuur. Ballaux: ‘Het is technisch allemaal behoorlijk complex, maar het bleek dat dan geen garanties meer konden worden gegeven over het integer functioneren en intact blijven (referentiële integriteit) van de database structuur. Het (technische) probleem is soms zo onduidelijk en complex dat de leverancier er zijn handen niet aan wil branden.’

Ballaux: ‘Die verwevenheid in complexe structuren tussen en binnen databases maakt het lastig om de referentiële integriteit in stand te houden. Dat betekent, simpel gezegd, dat referenties in een database intact zouden moeten kunnen blijven wanneer dat relevant is,

ook als ergens een record wordt verwijderd. Maar inhoudelijk gezien – om welke informatie het gaat en hoe moeten we daarmee omgaan – is het noodzakelijk dat het probleem van bewaren, beheer en vernietiging voor gegevens binnen die databases wordt opgelost.’

Actualisering informatiebeheerbeleid

Het onderzoek leidt nu tot een actualisering van het informatiebeheerbeleid binnen de gemeente Rotterdam. Ballaux: ‘Eén van de zaken die we hebben opgetekend is dat dit probleem bijvoorbeeld meteen moet worden opgenomen in de aanbestedingen. Dan wordt in ieder geval iedereen gedwongen meteen bij de start van een project na te denken over bewaren én vernietigen. Dat is al lastig genoeg, want het is niet direct het belang van de leverancier om structureel een oplossing te

Dick de Vries

‘BEWAREN OMDAT WE NIET WETEN HOE TE Vernietigen, IS GEEN GOEDE OPTIE’

bieden voor dit probleem in zijn software.’ Daarnaast heeft Rotterdam sinds kort een *records manager* aangesteld die zich specifiek gaat bezighouden met deze materie – al vanaf het begin bij het inrichten van systemen.

De Vries: ‘Bewaren omdat we niet weten hoe we het moeten vernietigen leidt tot een datakerkhof van ongekende omvang. Bovendien is er een Archiefwet die zegt dat we netjes moeten omgaan met al die gegevens. Dat willen we ook. Er moet dus altijd een goede afweging plaatsvinden wanneer, waarom en – *last but not least* – hoe we welke gegevens willen bewaren of juist niet willen bewaren maar (verantwoord) vernietigen.’

Dominostenen

Wanneer een record in een database wordt vernietigd en er bestaan verbindingen met records elders in de database of in een andere database, dan zal dat effect hebben. Een doorlopende referentie van A naar B naar C naar D moet zo zijn ingericht in de database dat, als B ertussenuit valt (vernietigd wordt), de relatie met C en D verloren kan en mag gaan. Als een database niet zo is ingericht, kunnen onvoorspelbare bijeffecten optreden. Je weet dan ook niet wanneer het effect stopt, zoals met omvallende dominostenen die maar door blijven vallen.

SERVICEBERICHT

Kennisnetwerk

Informatie en Archief

Een kennissessie bij jou in de buurt?

Heb je meer kennis van een bepaald thema nodig en lijkt het je zinvol daarover met collega-informatieprofessionals van gedachten te wisselen, laat ons dat dan weten! Vanaf de start van het Kennisnetwerk Informatie en Archief geldt immers als uitgangspunt en overtuiging dat online en offline bij elkaar horen. Het blijkt ook – of misschien wel juist – in dit digitale tijdvak essentieel om elkaar *face to face* te ontmoeten. Zo ontstaan nieuwe verbindingen, worden er plannen gemaakt, wordt

de behoefte aan kennis duidelijk en groeit de bereidheid te delen en samen te ontwikkelen. Vanuit de kennisplatforms zijn er de afgelopen jaren tientallen expertsessies georganiseerd. Kijk daarvoor vooral in de agenda op kia.pleio.nl. Daarnaast organiseren we vanuit KIA, in nauwe samenwerking met regionale archiefinstellingen, meer algemene kennissessies. Bijeenkomsten die naast de inhoudelijke verdieping ook nadrukkelijk dienen om medewerkers van overheden en van archiefinstellingen met elkaar in contact te brengen. Thema's van deze regionale KIA-bijeenkomsten zijn onder meer de nieuwe archiefwet (de internetconsultatie is van start gegaan!), maar ook *archiving*

by design, kennisontwikkelingen bij VNG, het aanwijzen van *hotspots*, de consequenties van de AVG, hoe digitaal te vernietigen en nog meer. Verslagen van deze bijeenkomsten vind je uiteraard op KIA terug. Het blijkt telkens weer dat we elkaar veel te vertellen hebben, dat we veel kunnen leren van elkaars tegenslagen en successen. Het kennisteam van KIA sluit bij het organiseren van dit soort bijeenkomsten bij voorkeur aan op lokale behoeften. Daarom op deze plek een oproep. Wij pakken wensen graag, in samenwerking met de archiefinstelling in jouw buurt, op! Mail daarover naar Arjen van der Kuijl (arjen.van.der.kuijl@nationaalarchief.nl).

